

Винарчик Марія

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
<https://orcid.org/0000-0001-8270-6178>
marie-vynarchyk@online.ua

Зробок Наталія, здобувач ОС «Магістр»

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ФРАНКОФОНІЯ І ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ

***Summary.** The article examines the activities of the International Organization of Francophonie at the present stage, highlights its priority goals and ways to implement them. The peculiarities of the educational policy of France in today's conditions are outlined. It is established that in the conditions of distance education e-learning programs are effectively used, which develop students' linguistic and professional skills, facilitate intercultural interaction, promote mutual understanding and mutual enrichment.*

***Keywords:** international Organization of Francophonie, educational policy of France. distance education, e-learning programs*

Сучасна франкомовна лінгвістична різноманітність залежить від статусу французької мови, яка постійно оновлюється і збагачується. В країнах, де вона є першою офіційною мовою, наприклад, у Федерації Валлонія-Брюссель, у французькій провінції Квебек або у франкомовній Швейцарії, французька мова перебуває у контактах з іншими мовами, запозичуючи нові слова та вирази. Її захист і популяризація стали головним викликом для Міжнародної організації Франкофонії, заснованої в 1970 р. Численні проєкти, направлені на досягнення цієї мети, розробляються з ініціативи Франції. Оскільки Франкофонія нараховує більше вісімдесяти країн світу, то наявність і життєздатність інших мов міжнародного спілкування поза своїм простором вона сприймає як сприятливий і необхідний чинник мовного і культурного різноманіття. Саме в цьому дусі реалізується концепція багатомовності.

Взаєморозуміння, заохочення до культурного обміну, минаючи лінгвістичні кордони, представляють особливий інтерес для Франкофонії. Вивчення і дослідження взаємодії між французькою та іншими мовами дають змогу розробити засоби і шляхи для їхнього взаємного збагачення. Як приклад, можемо назвати започаткований у французькому суспільстві і відкритий для широкої аудиторії онлайн-курс “Навчання взаєморозумінню носіїв романських мов для молоді аудиторії”, який має за мету зробити доступними для франкомовних

читачів твори сучасних авторів, заохотити перекладацьку діяльність, сприяти появі якісних літературних і мистецьких творів.

В рамках своєї місії, Франкофонія розширила діяльність і в освітній галузі та сфері культури, щоб мати змогу підтримувати країни, які прагнуть досягти вирішення соціально-мовних проблем. Зміцнення зв'язків між мовами і стимулювання їх розвитку, заохочення до взаємоповаги і взаєморозуміння там, де відбувається взаємодія французької і національної мови, – таким є глобальне бачення мовного і культурного розвитку, представленого Радою Європи на багатьох засіданнях. Після численних дискусій було прийнято резолюції, що підтримують пропаганду і поширення французької мови, окреслено освітню і суспільну діяльність, сприятливу для мовного різноманіття.

Якщо культурний і лінгвістичний вектор розвитку все більше укріплюється в національній державній політиці багатьох європейських країн, то освітня галузь потребує виваженого підходу до проблем багатомовності. У відповідь на ці потреби, в Дакарі, в період із 26 по 28 червня 2019 р., відбувся перший регіональний семінар, у якому взяли участь представники державних, наукових та асоціативних структур, відповідальних за лінгвістичну політику держав-членів та урядів, що здійснюють заходи зі сприяння мовному і культурному різноманіттю. Зустріч мала на меті проаналізувати сучасні виклики, а також механізми національного мовного управління: мовне середовище та правові інструменти і стратегії захисту мов національних меншин, теоретичні і практичні інструменти для досягнення і підвищення лінгвістичної грамотності населення, передовий досвід та засоби політики лінгвістичного розвитку (стратегії, методології, планування), які успішно впроваджені в сучасних європейських країнах.

Сьогодні світове освітнє співтовариство опинилося перед новими викликами. Досвід Франції у вирішенні проблем сьогодення є повчальним і цінним. В умовах дистанційної освіти у Франції, необхідною умовою ефективної політики лінгвістичного і культурного розвитку стало створення і

функціонування віртуального навчального середовища, що забезпечує студентів навчальними матеріалами не тільки з французької мови, але й іноземних. Серед них слід назвати німецьку, іспанську, англійську, китайську, японську та інші мови, які вивчаються у вищих навчальних закладах. Реалізація проєкту дистанційної освіти відповідає потребам студентів, які беруть участь не тільки у французьких, але й у зарубіжних програмах, спонукає їх до використання лінгвістичних навичок у новому контексті вищої освіти. Важливим є також розвиток професійних мовних навичок студентів, без яких неможливо обійтися на ринку праці. Сьогодні проявляється особливий інтерес до голландської, італійської, польської, португальської та словацької мов. Вищі навчальні заклади заохочують студентів і педагогічних працівників до інноваційної діяльності, до міжкультурного діалогу з метою розвитку концепції європейського громадянства.

Отримати доступ до навчання протягом усього життя, виробити здатність до самоосвіти, сприяти розвитку технологічних навичок у когнітивному суспільстві, – така мета французьких освітян. Тематичні електронні семінари-практикуми з професіоналами з питань керівництва та інтеграції (DOSIP), поєднання навчання і роботи (CFA), навчання вчителів (INSPE), міжнародної мобільності (RFI Savoirs), сприяють реалізації цієї мети. Численні франкомовні радіоканали пропонують освітні програми для вивчення і викладання французької мови. Наприклад, CNAM (Національна консерваторія декоративно-прикладного мистецтва) нараховує майже 500 курсів, доступних на електронній платформі, CNED-Centre Nationale d'Etudes à Distance, Французька асоціація освіти дорослих розробляють відкриті курси дистанційного навчання, FLE сприяє вивченню французької мови як іноземної. Багато Французьких центрів (Alliances Françaises) пропонують онлайн-курси для вивчення французької мови. За допомогою програми електронного навчання (FILIFE) можна здійснити наукові і технологічні дослідження у Франції. Існують великі можливості для мовної, міжкультурної і наукової підготовки студентів, які не розмовляють

французькою мовою, можливості продовження навчання у французьких навчальних закладах після бакалаврату. Асоціація France Terre d'asile розробила електронну двомовну (французько-англійську) платформу, що допомагає краще зрозуміти устрій Французької Республіки, її цінності. Більше п'ятдесяти відео-файлів містять субтитри французькою, англійською, арабською, іспанською, португальською та іншими мовами, що полегшує їх перегляд. Платформа пропонує освітні модулі різного рівня для вивчення французької мови (FLE). Освітня і пізнавальна програма “Разом у Франції” – це хороший інструмент для підготовки до приїзду на навчання до Франції. Він орієнтований також на тих, хто планує приїхати і оселитися у Франції.

В рамках своєї мовної політики Франція ставить перед собою мету розвивати заходи щодо співробітництва з різними країнами задля зміцнення позицій французької мови в їх системах освіти.

Сучасний франкомовний простір відзначається наявністю великої кількості мов, а, отже, французька майже завжди знаходиться у ситуації співіснування з іншими національними мовами. Як результат, Міжнародна організація Франкофонія з самого початку своєї діяльності поставила за мету використати мовне різноманіття як суспільне і культурне багатство. Головне покликання Франкофонії полягає у сприянні розвитку різнопланового співробітництва між франкомовними державами. Розробляючи численні програми, спрямовані на захист національних мов, визначених як “партнери” французької мови, створюючи умови для їх культурного самовираження, Франція як провідна європейська держава, окреслила вектор своєї мовної політики не тільки в суспільному контексті, але й освітньому.

ЛІТЕРАТУРА

1. CNED-Centre Nationale d'Etudes à Distance. URL : <https://www.campusfrance.org/fr/ressource/cned-centre-national-d-enseignement-a-distance>. (дата звернення: 11.04.2021)
2. Conseil de l'Europe. URL : <http://www.axl.cefan.ulaval.ca/europe/conseileuropegeneral.htm>. (дата звернення: 11.04.2021)
3. Francophonie. URL : <https://www.francophonie.org/> (дата звернення: 11.04.2021)